

рік на місці визначитись з обсягом фінансування та робіт, які потрібні, щоб вирішити дані проблеми. У Бубнівській сільській раді Волочиського району та Шидловецькій сільській раді Чемеровецького району депутати обласної ради зустрілися із своїми колегами з сільських рад, громадою сіл та керівництвом району з питання ролі депутатів у вирішенні актуальних питань соціальної

сфери населених пунктів.

В звітному періоді з метою заохочення за вагомі трудові досягнення, значний внесок у соціально – економічний розвиток, науковий, культурний розвиток області, районів, територіальних громад, підприємств, установ, навчальних закладів, а також з нагоди державних та професійних свят, пам'ятних і ювілейних дат Грамотою Хмельницької обласної ради нагороджено – 1237 осіб, Подякою Хмельницької обласної ради нагороджено – 1374 особи, а також нагороджено 35 колективів.

До Дня місцевого самоврядування вже стало традицією підведення підсумків обласного конкурсу "Кращий сільський голова", "Кращий селищний голова", "Кращий міський голова" та серед сільських і селищних рад на кращий санітарний стан та благоустрій території, а також протипожежний захист населених пунктів.

Метою проведення цих конкурсів є створення моральних та матеріальних стимулів для підвищення ефективності діяльності сільських, селищних та міських голів, розвитку елементів здорової конкуренції та змагання у роботі органів місцевого самоврядування, спрямованих на соціально-економічний і культурний розвиток населених пунктів, покращення добробуту

мешканців територіальних громад та їх об'єднань, збереження та примноження історичної та культурної спадщини Хмельниччини, демократизацію місцевого самоврядування.

В минулому році, за підсумками обласного конкурсу серед сільських і селищних рад **на кращий санітарний стан та благоустрій території, а також протипожежний захист населених пунктів** було нагороджено:

за I місце - легковими автомобілями «Жигулі», модель ВАЗ 2107 та пам'ятними відзнаками

- Квітневська сільська рада Білогірського району (сільський голова Романюк Микола Євгенович);
- Шпичинецька сільська рада Деражнянського району (сільський голова Приказюк Сергій Іванович);

за II місце – легковими автомобілями «Таврія – Славута», модель ЗАЗ 11030845 та пам'ятними відзнаками:

- Лагодинецька сільська рада Красилівського району (сільський голова Мудь Володимир Максимович);
- Лісогірська сільська рада Городоцького району (сільський голова Варшавська Анжела Валеріївна);

за III місце - персональними комп'ютерами з принтером, сканером і копіювальним апаратом формату А 4 та пам'ятною відзнакою:

- Малоскнитська сільська рада Славутського району (сільський голова Ліхолат Тетяна Григорівна);
- Слобідно-Кульчієвецька сільська рада Кам'янець-Подільського району (сільський голова Міткевич Марія Іванівна);

Переможцем обласного конкурсу в номінації **"Кращий селищний голова"** було визнано Борисову Людмилу Францівну – Летичівського селищного голову, а в номінації **„Кращий сільський голова”** - Мельник Нілу Іванівну – Виноградівського сільського голову Ярмолинецького району.

Взаємодія обласної ради з обласною державною адміністрацією та іншими органами виконавчої влади здійснюється відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Згідно зі статтею 44 цього закону обласна рада делегувала ряд повноважень обласній державній адміністрації та здійснює певний контроль за їх виконанням.

Варто зазначити, що майже четвертину від загальної кількості питань, запропонованих для розгляду на сесіях обласної ради, внесено головою обласної державної адміністрації. Незважаючи на окремі розбіжності, які інколи виникали в ході розгляду депутатських запитів і звернень, розробки та затвердження обласних програм, підготовки проектів рішень стосовно

використання надр, саме ці напрями діяльності обох названих органів відзначаються їх тісною та плідною співпрацею. Для оперативного доопрацювання проектів окремих рішень обласної ради у період між засіданням президії та пленарним засіданням сесії обласної ради практикується створення погоджувальних комісій, до складу яких входять як

представники депутатського корпусу обласної ради, так і представники обласної державної адміністрації. Найчастіше така форма співпраці використовується при розгляді бюджетних питань.

Голова обласної ради, його заступники, депутати

обласної ради завжди відгукуються на запрошення керівників органів виконавчої влади до участі у різноформатних заходах, організованих цими органами: урочистих зборах, семінарах, конференціях, засіданнях колегій, комісій, оргкомітетів тощо. Представники депутатського корпусу є активними членами ряду консультативно-дорадчих органів, створених при обласній державній адміністрації. До прикладу, заступник голови обласної ради Хавронюк О.В. є заступником голови обласної робочої групи з питань протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств, членами якої також є депутати обласної ради Олуйко В.М. та Пенюшкевич С.А. Депутати Скальський В.В., Мастій В.В., Кулаков В.І., Йохна М.А., Фрідман А.Д., Яглінський В.С. – члени робочої групи при облдержадміністрації з питань розробки та впровадження антикризових заходів, Йохна М.А. та Філінюк В.Р. - комісії з питань залучення інвестицій. Відповідально ставиться до своєї місії у робочій групі з питань сприяння відновленню платоспроможності суб'єктів господарювання Беседа Л.В., а у роботі Координаційної ради з питань розвитку підприємництва при облдержадміністрації

депутати Яглінський В.С. та Немов М.М. Разом з іншими членами відповідної обласної робочої групи наполегливо працюють над питаннями легалізації «тіньової» зайнятості населення та «тіньової» заробітної плати в області депутати обласної ради Заярнюк О.С. та Грінкевич В.Ф.

Плідно спрацювала і робоча група з розроблення проекту Програми соціально-економічного та культурного розвитку Хмельницької області на 2009 рік, до складу якої ввійшли голови постійних комісій обласної ради. На жаль, є претензії до роботи комісії обласної державної адміністрації по попередньому розгляду пропозицій щодо відзначення державними нагородами України, членами якої є депутати обласної ради Хавронюк О.В., Заярнюк О.С., Мельник Г.Л., Пенюшкевич С.А. та Янчук М.А.

Голова обласної державної адміністрації, його заступники, керівники структурних підрозділів облдержадміністрації також беруть участь у заходах обласної ради, зокрема: засіданнях постійних комісій, у тому числі виїзних, президії обласної ради, у роботі сесій. На пленарні засідання сесій обласної ради та на окремі інші заходи, крім них, запрошувались також представники інших органів виконавчої влади: голови райдержадміністрацій, керівники обласних підрозділів центральних органів виконавчої влади.

Протягом звітного періоду прийнято 2 спільних розпорядження голови обласної ради та голови обласної державної адміністрації.

Відповідно до статті 53 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” організаційне, правове, інформаційне, аналітичне, матеріально-технічне забезпечення діяльності ради покладено на виконавчий апарат обласної ради, керівництво і

координацію якого здійснює голова обласної ради

Сьогодні маємо всі підстави стверджувати про достатню освітню, професійну і фахову підготовку працівників всіх управлінь та відділів виконавчого апарату, адже діяльність цих підрозділів протягом звітного періоду відзначалась відповідальною та змістовною підготовкою аналітичних матеріалів, високим рівнем проведення експертиз проектів рішень, які вносились на пленарні засідання ради.

Велику роботу у підготовці документів для попереднього розгляду і обговорення в постійних комісіях, виконували їх куратори з числа відповідальних працівників виконавчого апарату.

Зважаючи на вибрані пріоритети обласної ради, значна увага приділялась навчанню та наданню методичної допомоги посадовим особам органів місцевого самоврядування області.

Відповідно до спільних розпоряджень голови обласної ради та голови обласної державної адміністрації здійснювалось навчання за професійними програмами, програмами постійно діючих, короткотермінових семінарів в Центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій підвищення кваліфікації.

Так, протягом поточного року за ініціативою обласної ради проходять **навчання секретарі сільських, селищних рад на тему „Удосконалення роботи із службовими документами в органах місцевого самоврядування”**. Крім основних питань до програми були включені також питання

щодо права власності на землю, дотримання шлюбно-сімейного законодавства, статистичної звітності, ведення погосподарського обліку та порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами місцевого самоврядування. Із слухачами були проведені практичні заняття з основ комп'ютерної грамотності.

Поряд з традиційними формами занять такими як лекції, тематичні зустрічі, широко використовувалися інтерактивні заняття такі як тренінги, круглі столи, рольові ігри та виїзні практичні заняття у

виконавчому апараті обласної ради.

З ініціативи обласної ради керуючі справами виконавчих апаратів районних рад в червні 2009 року на семінарі мали можливість оцінити стан справ у своїх територіальних громадах у порівнянні з Сахнівською та Самчиківською територіальними

громадами та Староконстантинівською районною радою.

Враховуючи вимоги плану заходів на період до 2011 року щодо реалізації Концепції формування системи підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, в лютому цього року обласна рада ініціювала проведення навчання голів бюджетних комісій районних,

міських (міст обласного значення) рад за участю голови та членів постійної комісії обласної ради з питань бюджету, які розглянули основні напрямки бюджетної політики держави, особливості складання місцевих бюджетів згідно Бюджетного кодексу України, обговорили проблеми економічного розвитку Хмельниччини та її районів в умовах фінансової та економічної кризи.

В жовтні поточного року виконавчий апарат обласної ради провів тематичний семінар „Завдання та основні напрямки роботи загальних відділів виконавчих апаратів районних рад в сучасних умовах” в рамках якого учасники семінару мали можливість взяти участь у засіданні „круглого столу” за участю начальників управлінь та відділів виконавчого апарату обласної ради, ознайомитись з функціональними можливостями ЕСГ „Віче”. В ході виїзного практичного заняття на базі Волочиського району, учасники мали нагоду вивчити досвід роботи Сарнівської сільської ради, ознайомитись з досвідом роботи з питань організації діловодства, розгляду звернень громадян в апараті Волочиської районної ради.

Напрацьована практика навчання депутатів безпосередньо в районних радах. Так проведені заняття за програмою тематичного семінару “Електронне врядування на службу громаді” в Красилівському районі, куди упродовж півріччя зроблено 4 виїзди викладачів з інформатики та інформаційних технологій та з питань розвитку місцевого самоврядування в Теофіпольському районі.

Депутати обласної ради, голови районних рад, міські голови (міст обласного значення) рад, працівники виконавчого апарату обласної ради, взяли участь у проведенні кушового навчально-методичного семінару з

питань удосконалення адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування у Хмельницькій та Чернівецькій областях (за підтримки Німецького товариства технічного співробітництва GTZ) а також

у проведенні двохденного семінару на тему „Розвиток агротуризму і екологічного землеробства – шанс для розвитку сільських територій України”.

Обласна рада в липні поточного року активно долучилась до проведення ініціативної наради в Ярмолинецькому районі на тему „Стратегія формування сільських громад та територіальних

систем міжрегіональної і транснаціональної системи співпраці”, метою якої було ознайомлення зі світовим та регіональним досвідом впливу місцевого самоврядування на розв’язання проблем соціально-економічного розвитку, налагодження партнерських відносин між органами місцевого самоврядування різних регіонів України. Підсумком роботи стало укладання договору про Партнерство розвитку.

Аналізуючи реалізацію в області проектів з питань місцевого самоврядування, **варто зазначити успішне впровадження Проекту „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”**, який здійснюється обласною радою в рамках співпраці з Програмою Розвитку Організації Об’єднаних Націй та обласною державною адміністрацією. Цей проект дає можливість продовжити роботу щодо підвищення активності територіальних громад з метою вирішення соціально-побутових проблем найбільш вразливих населених пунктів.

У 40 сільських та селищних громадах восьми відібраних районів за звітний період підготовлено і вже затверджено до фінансування 33 мікропроектних пропозиції на загальну суму 3 млн. 260 тисяч гривень.

Ще 7 мікропроектних пропозицій перебувають в стадії завершення і подачі до розгляду у Центральному офісі Проекту в Києві.

З метою забезпечення належного рівня навчально-методичної роботи за звітний період підготовлено та надано слухачам курсів і учасникам семінарів **інформаційно-методичні посібники**: «Довідковий матеріал з питань розвитку місцевого самоврядування Хмельниччини», «Актуальні питання управління комунальною власністю», «Збірник нормативних актів з

питань організації роботи зі зверненнями громадян», «Окремі питання щодо організації діловодства в органах місцевого самоврядування».

Як відомо, найцінніші документи, що віддзеркалюють та фіксують найважливіші моменти духовного і матеріального життя держави та суспільства є складовою спадщини українського народу і формують Національний архівний фонд України. Органи місцевого самоврядування беруть безпосередню участь у цьому неперервному процесі. Зокрема з метою забезпечення належного зберігання документів, які утворилися за час діяльності Хмельницької обласної ради і відображають основні питання соціально-економічного та культурного розвитку нашого краю, у виконавчому апараті ради з 1998 року діє архівний підрозділ, підтримуються відповідні умови для повноцінного захисту архівних документів.

Нині у фонді ради зберігається 698 справ, у тому числі 563 справи постійного зберігання та 135 справ з особового складу. Відклались розпорядчі, звітно-аналітичні, інформаційні документи, серед яких протоколи пленарних засідань сесій обласної ради, засідань президії ради, постійних та тимчасових комісій обласної ради, проведення „Днів депутата”, пленарних засідань Консультативно-дорадчої ради з питань розвитку місцевого самоврядування Хмельниччини, розпорядження голови обласної ради тощо.

В рамках реалізації заходів по підготовці та залученню молоді до служби в органах місцевого самоврядування та з метою виховання у молоді культури парламентаризму, формуванню політичної та правової культури, набуттю управлінського досвіду проводилося стажування і навчання у виконавчому апараті обласної ради, на засіданнях постійних комісій обласної ради та пленарних засіданнях обласної ради. Молоді депутати обласної, районної, міської ради взяли участь в політичній молодіжній передачі „Спокуса владою”, де в полемічній формі обговорили проблеми регіону, політичного, економічного життя в державі і шляхи подолання негативних явищ у суспільстві.

В числі пріоритетних завдань обласної ради – постійне удосконалення її інформаційної політики, головними чинниками якої залишаються широка гласність, прозорість та відкритість перед громадою у своїй повсякденній роботі.

З метою **забезпечення демократичних принципів та плюралізму** в роботі впродовж поточного року діяльність депутатського корпусу Хмельницької обласної ради **висвітлюють** практично всі центральні видання, зокрема, такі популярні як „Голос України”, “Урядовий кур’єр”, „Молодь України”, громадсько-політичний і теоретичний журнал Верховної Ради України «Віче» а також всі регіональні газети і журнали. Своїх представників у раді мають також провідні центральні та місцеві телерадіокомпанії.

Цьогоріч оформлено передплату на **громадсько-політичний і теоретичний журнал Верховної Ради України „Віче”** для кожного депутата обласної ради. Це досить гарна традиція адже, перш за все, сприяє обізнаності депутатів із процесами, що відбуваються в органах місцевого самоврядування інших регіонів держави, дає можливість порівняти результати власної діяльності з набутками колег. Крім того, кожен депутат має змогу прозвітувати про свою роботу на сторінках даного видання.

Уже у 2009 році на сторінках журналу неодноразово публікувалися виступи голови обласної ради, в яких порушувались актуальні проблеми місцевого

самоврядування, аналізувались перспективи розвитку 30-ти кілометрової зони Хмельницької АЕС при добудові 3 та 4 енергоблоків атомної електростанції.

Станом на 1 жовтня 2009 року Хмельницькою обласною радою **акредитовано 70 журналістів**. Усі представники акредитованих засобів масової інформації запрошуються на пленарні сесійні засідання. По закінченні кожної сесії проводиться прес-конференція голови обласної ради для ЗМІ.

Для більш ширшого та об’єктивного висвітлення діяльності Хмельницька обласна рада має свою **офіційну електронну сторінку у Всесвітній мережі Інтернет**. Тут щодня поповнюється інформація про діяльність депутатів та керівництва обласної ради в сесійний та міжсесійний період, участь депутатів та інших представників органів місцевого самоврядування Хмельниччини в житті територій. Оперативно оновлюються паспорти органів місцевого самоврядування області. Крім того, налагоджено

співробітництво з Головним управлінням статистики в Хмельницькій області. Статистичні дані управління постійно висвітлюються на веб-сайті обласної ради.

Протягом звітнього періоду у засоби масової інформації та на офіційну веб-сторінку обласної ради передано більше чотирьохсот прес-релізів.

Тісна взаємодія з мас-медіа дає змогу порушувати злободенні питання діяльності органів місцевого самоврядування загалом і Хмельницької обласної ради зокрема. Наші депутати отримали реальну можливість розповісти про свою депутатську діяльність в газетах, на радіо і телебаченні. **Щотижня в ефірі обласного радіо виходить програма «Депутатська хвиля», в якій розповідається про діяльність постійних комісій обласної ради, депутатських фракцій.**

У газеті «Подільські вісті», співзасновником якої є обласна рада, введено рубрики «Робочі будні обласної ради», «Депутат на робочому місці». Дані публікації висвітлюють щоденну діяльність керівництва обласної ради, всього депутатського корпусу та сприяють підвищенню рейтингу органів місцевого самоврядування.

Досить активно обласна рада співпрацює з регіональним громадсько-політичним та економічним тижневиком «Пульс». У кожному номері публікується «Вісник Хмельницької обласної ради». Ціла сторінка часопису присвячена висвітленню роботи обласної ради, Тут розміщуються не лише офіційні документи, але й репортажі про події за участю керівництва та депутатів, інтерв'ю з народними обранцями, аналітичні матеріали про роботу депутатських фракцій та постійних комісій.

Найяскравішим прикладом гласності і прозорості слугує започаткована ексклюзивна телепрограма «В полі зору - громада» на ХОДТРК «Поділля-центр». Гості студії – керівництво обласної ради, голови постійних комісій, депутатських

фракцій. Щочетверга з повтором у суботу мешканці області дізнаються про роботу депутатів обласної ради V скликання. З жовтня 2008 року уже вийшло в ефір вісімнадцять телепрограм, у яких піднімалися питання охорони здоров'я, освіти, культури та інших галузей народного господарства області.

Представлені інформаційні матеріали аналізу діяльності обласної ради засвідчують, що вона є активним, самодостатнім і дієвим органом місцевого самоврядування області, який послідовно відстоює інтереси територіальної громади, творчо підходить до здійснення повноважень, визначених Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні”.

Головною метою соціально-економічного та культурного розвитку Хмельницької області у 2009 році депутатами обласної ради визначено здійснення заходів з мінімізації негативних наслідків світової фінансової кризи на економіку регіону, розвиток сфери суспільних послуг, як запоруки покращення якості життя подолян в умовах членства України в СОТ.

З метою реалізації цих заходів та згідно повноважень, визначених чинним законодавством перед органами місцевого самоврядування, стратегічним питанням, на вирішення якого у звітному періоді спрямовувалися чи не основні зусилля депутатського корпусу, і мої, як голови обласної ради, є залучення додаткових коштів до **обласного бюджету** і, в першу чергу, на фінансування видатків розвитку. Цим питанням голова обласної ради особисто надавав пріоритетного значення, що знаходило належну підтримку як президії обласної ради так і її постійних комісій.

На превеликий жаль, зважаючи на кризові явища, які спіткали економіку як України, так і інших країн світу, досягти в повній мірі наміченого нам не вдалося.

Виконання загального фонду обласного бюджету за доходами (із врахуванням трансфертів) за 2008 рік становило 97,6% до показників, затверджених обласною радою. За минулий рік до обласного бюджету (без трансфертів) надійшло податків, зборів (обов'язкових платежів) без врахування міжбюджетних трансфертів **243158,2** тис.грн., що становить 105,5 % до річних обсягів, затверджених сесією обласної ради на 2008 рік. В

поточному році в основному нам вдавалось утримати позитивну динаміку наповнення дохідної частини обласного бюджету. Так, до загального фонду обласного бюджету за січень-вересень 2009 року надійшло 177811,2 тис.грн. при показниках затверджених обласною радою на січень-вересень 2009 року – 176912,1 тис.грн. (виконання – 100,5 відсотка).

Темп приросту доходів загального фонду обласного бюджету до січня-вересня 2008 року склав 1,2 відсотка.

До загального та спеціального фондів обласного бюджету за січень-вересень 2009 року надійшло податків, зборів та обов'язкових платежів 230844,7

тис.грн. при запланованих показниках на рій - 318136,0 тис.грн. (виконання – 72,6 відсотка).

Спад доходів загального і спеціального фондів обласного бюджету до минулого року становить 1,7 відсотка.

Основними складовими, які забезпечили ці показники, є 146871,6 тис.грн. податку з доходів фізичних осіб (виконання - 99,9 відсотка), що на 570,8 тис. гривень більше чим за січень-вересень 2008 року, та 19048,0 тис. грн. плати за землю (виконання – 98,7 відсотка), темп приросту до січня-вересня 2008 року 37,3 відсотка.

У цілому на поточне утримання бюджетної сфери в 2008 році з

обласного бюджету спрямовано 440188,8 тис.грн., або 80,4 % від загальної суми проведених видатків (без врахування субвенцій з державного бюджету).

На проведення капітальних видатків спрямовано 106141,4 тис.грн.

У видатках загального фонду обласного бюджету 82 % становлять видатки на

утримання установ соціально - культурної сфери, з них: на охорону здоров'я – 46,4%, освіту – 26 %, культуру та мистецтво – 7,7 %, соціальний захист та соціальне забезпечення – 7,3 відсотка.

За січень – вересень 2009 року асигнування загального фонду обласного бюджету (без урахування субвенцій з державного бюджету) спрямовано на галузі:

- освіти – 138932,4 тис.грн., що на 23,5 відсотка більше відповідного періоду минулого року;

- охорони здоров'я – 180706,9 тис.грн., що на 9,5 відсотка більше аналогічного періоду попереднього року;

- культури – 19777,6 тис.грн., що на 9,7 відсотка менше відповідного періоду 2008 року (у зв'язку із зменшенням капітальних видатків, які в поточному році склали 682,0 тис.грн. порівняно із 7685,8 тис.грн в минулому році);

- соціального захисту населення – 33190,4 тис.грн., що на 11,6 відсотка більше аналогічного періоду минулого року;

- фізичної культури та спорту – 7650,6 тис.грн., що на 6,7 відсотка більше відповідного періоду 2008 року.

Зазначеним фінансуванням забезпечено повну виплату заробітної плати працівникам бюджетних установ, стипендій і допомог населенню у встановлені терміни, оплату енергоносіїв і не допущено простроченої заборгованості з цих виплат.

Крім цього, за січень – вересень 2009 року за рахунок коштів обласного бюджету профінансовано 19 регіональних програм в сумі 51725,0 тис.грн. В тому числі 15 програм профінансовано стовідсотково до планових призначень на 9 місяців 2009 року.

Світова фінансова криза завдала відчутної шкоди і економіці Хмельниччини. Якщо протягом останніх років в області відмічалися позитивні тенденції до приросту обсягів промисловості та сільськогосподарського виробництва, будівельної діяльності, збільшувалися інвестиції в економіку області, покращилась

ситуації на ринку праці, зростали доходи населення, то внаслідок кризових явищ у жовтні-грудні 2008 року, вперше за вісім років у промисловості зафіксовано зниження обсягів виробництва. За підсумками 2008 року **випуск промислової продукції** зменшився у порівнянні з попереднім роком на 0,6 відсотка. Найбільший спад виробництва спостерігався у таких базових для області видах промислової діяльності як виробництво та розподілення електроенергії, газу та води (на 15,7%); виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 11,5%) та машинобудування (на 4,2%).

За підсумками 9 місяців 2009 року в області **поступово сповільнюються темпи падіння промислового виробництва**. У вересні 2009р. збільшились обсяги виробництва промислової продукції проти попереднього місяця на 4,1%, проте за підсумками січня–вересня поточного року вони зменшились на 28,1% відносно показників січня–вересня 2008р. (в цілому по Україні індекс промислового виробництва становить 71,6%).

За підсумками 9 місяців 2009р. спостерігалось зростання обсягів у виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води на 4,4%, в інших галузях обсяги виробництва продукції нижче рівня

2008 року. Водночас індекси промислового виробництва у січні–вересні 2009 р. були вищими, ніж у січні–серпні поточного року у більшості основних

галузей, зокрема у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 4,3 %.), добувній промисловості (на 2,7 %), металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів (на 2%). Збільшено виробництво окремих видів продукції легкої промисловості, збільшено випуск продуктів харчування, зокрема: мороженої свинини, жирних сирів, круп, борошна, цукру, соків фруктових та овочевих, овочів, фруктів, горіхів і грибів консервованих.

Незважаючи на кризові явища на промислових підприємствах проводилась інноваційна діяльність. Зокрема, слід відмітити роботу:

- ВАТ „Подільський цемент”- з впровадження сухого способу виробництва цементу;
- ТОВ „Вікс – Фільтрон” – з впровадження нового технологічного процесу, освоєння не менше 5 видів нової продукції;
- ВАТ „Старокостянтинівський спеціалізований кар’єр” – з впровадження нової технологічної лінії по виготовленню кубовидного щебеню;
- ЗАТ „Славутський комбінат „Будфарфор”- освоєно 3 нових види продукції;
- ТОВ „Хекро ПЕТ ЛТД” - встановлено новітню лінію по випуску плівки для вакуумної упаковки харчових продуктів.

Особливо гостро світова фінансово-економічна криза позначилась на роботі будівельників.

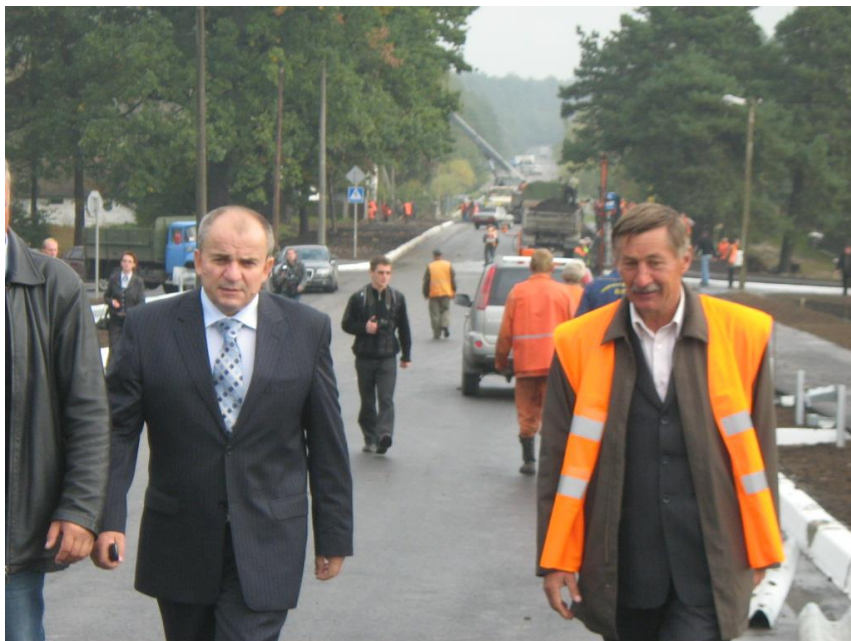
В минулому році будівельними підприємствами усіх форм власності виконано будівельних робіт на суму 1014,7 млн. грн., що на 8,7% менше ніж за 2007 рік.

У поточному році показники діяльності цієї галузі на Хмельниччині, на превеликий жаль, не покращились. У січні–вересні 2009р. в області виконано будівельних робіт на суму 386,2 млн.грн., що на 51,6% менше проти відповідного періоду попереднього року.

Скорочення темпів будівельних робіт відбулося за всіма основними видами будівельної діяльності. Зокрема, знижено обсяги робіт з установлення інженерного устаткування на 41,8%, з підготовки будівельних ділянок – на 46,3%, з будівництва будівель та споруд та їх завершення, відповідно, на 52,7% та 81,2 відсотка.

У січні–вересні 2009р. працювало 80,5% загальної кількості будівельних підприємств.

Незважаючи на кризові явища транспортно-дорожній комплекс у 2008 році функціонував стабільно.

Підприємствами транспорту перевезено 8,2 млн. тонн вантажів, що більше у порівнянні з 2007 роком на 20% та виконано вантажооборот в

обсязі 1887,5 млн. тонно-кілометрів, який збільшився на 62,5%. Було відкрито 34 нові маршрути (рейси) транспортних засобів, завдяки чому послугами пасажирського транспорту скористалося 163,7 млн. пасажирів.

Проте поточний рік для транспортників області складається надзвичайно важко. За січень–вересень 2009р. перевезено 4,1 млн.т вантажів, що на 35,8% менше, ніж у січні–вересні 2008р. Вантажооборот зменшився на 17,1 відсотка.

Послугами пасажирського транспорту за цей період скористалися 119,7 млн. пасажирів та виконано пасажирську роботу в обсязі 1018,7 млн.пас.км, що менше січня–вересня 2008р. відповідно на 0,6% та на 3,5 відсотка.

Разом з тим перевезення пасажирів автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень,

виконаних фізичними особами-підприємцями) збільшились в порівнянні з січнем–вереснем 2008р. на 4,0% і становили 88,2 млн. Обсяги перевезень пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зросли на 6,6 відсотка.

Враховуючи те важливе місце, яке в економіці області займає її **агропромисловий сектор**, обласною радою у звітному періоді йому приділялась особлива увага.

У 2008 році вдалося зберегти позитивну тенденцію останніх трьох років щодо зростання обсягу **продукції сільського господарства**. Загальне виробництво продукції сільського господарства зросло порівняно з 2007 роком на 3,1% у т.ч. обсяг валової продукції рослинництва був більшим порівняно з 2007 р. на 7,1%, проте тваринництва скоротився на 4,7 відсотка.

Валовий збір зернових культур у 2008 році становив на 49,1% більше, ніж у 2007 році. Порівняно з 2007 р. площа збирання зернових культур збільшилась на 75,7 тис. га (15,6%), а їх урожайність склала 33,2 ц з га, що на 7,5 ц більше.

Водночас турбує тенденція щорічного скорочення посівних площ цукрових буряків. Результат 2008 року в цукровій галузі був найгіршим за останні роки: посівні площі скоротились до 20,8 тис. га або на 41,6 відсотка. Валовий збір цукрових буряків (фабричних) у 2008 році зменшився на 22,5%, порівняно з обсягами 2007 року, відповідно і виробництво цукру зменшилося на 44 відсотки.

Незважаючи на кризові явища у січні–вересні 2009р. загальне **виробництво продукції сільського господарства** (у цінах 2005р.) зросло проти січня–вересня 2008р. на 4,4 відсотка.

Станом на 1 жовтня поточного року зернові та зернобобові культури (без кукурудзи) господарствами усіх категорій скошено та обмолочено на площі 468,8 тис.га (98,6% площ, які підлягають до збирання), що на 5,4% більше, ніж на відповідну дату торік. Із зібраної площі одержано 1,4 млн.т зерна (у початково оприбуткованій вазі), що на 4,1% менше проти 1 жовтня 2008р., в т.ч. сільськогосподарськими підприємствами намолочено 1,2 млн.т (на 4,4% менше), господарствами населення – 0,2 млн.т (на 1,6% менше).

Середня урожайність зернових культур по області становить 30,4 ц з одного гектара (на 3,0 ц менше, ніж на 1 жовтня 2008р.), у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 30,7 ц (на 3,2 ц менше), у господарствах населення – 28,4 ц (на 2,1 ц менше).

Продовжується збір цукрових буряків (фабричних), яких на початок жовтня зібрано 7,9 тис.га (26,6% до площі збирання), що в 3,7 раза більше, ніж на відповідну дату торік. Усього накопано 217,5 тис.т солодких коренів, що в 2,7 раза більше, ніж на аналогічну дату попереднього року, урожайність зменшилась

на 102 ц (27,1%) і склала 274 ц з одного гектара.

Господарствами всіх категорій накопано 1283,9 тис.т картоплі, що на 2,1% більше, ніж на початок жовтня 2008р, при цьому з одного гектара її отримано в середньому по 188 ц проти 179 ц торік. Овочів зібрано 182,4 тис.т (на 23,6% більше порівняно з відповідною датою минулого року), середня урожайність збільшилась на 36 ц і становила 217 ц з одного гектара. Господарствами населення одержано 99,5% загального обсягу картоплі (1277,5 тис.т) та 97,3% овочів (177,4 тис.т).

У **тваринництві**, за підсумками 2008 року, отримано також не найкращі результати. В господарствах усіх категорій області обсяги виробництва м'яса (реалізації худоби та птиці на забій в живій вазі) зменшились на 6,4 тис. т. (8,3%), виробництво молока зменшено на 13,2 тис. т. (2,1%).

За 2008 рік в господарствах усіх категорій поголів'я ВРХ зменшилось на 31,5 тис. голів (9,7%), з них корів – зменшено на 10,6 тис. голів (5,8%).

За розрахунками станом на 1 жовтня 2009р. в усіх категоріях господарств налічувалося 325,4 тис. голів ВРХ (на 2,4% менше, ніж на аналогічну дату торік), в т.ч. 166,7 тис. корів (на 6,9%

менше), свиней – 307,4 тис. (на 15,0% більше), овець та кіз – 30,8 тис. (на 5,0% більше), птиці всіх видів – 4,5 млн. голів (на 7,6% більше). За 9 місяців поточного року господарствами всіх категорій вироблено 45,0 тис.т м'яса в живій вазі, що на 5,3% менше, ніж за відповідний період 2008р., молока – 493,6 тис.т (на 0,7% менше), яєць – 324,0 млн.шт. (в 1,6 раза більше). Порівняно з січнем–вереснем 2008р. в аграрних підприємствах середній надій молока від однієї корови (в розрахунку на середнє поголів'я) зріс на 395 кг (14,7%) і становив 3075 кг, несучість курей-несучок збільшилась з 182 до 233 яєць, або на 28,0 відсотків.

Загальний обсяг реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами за січень–вересень 2009р. порівняно з відповідним періодом 2008р. зріс у 1,7 раза, в т.ч. продукції рослинництва – в 2,2 раза, тваринництва – на 9,6 відсотка. При цьому середні ціни продажу аграрної продукції сільськогосподарськими підприємствами за всіма

напрямами реалізації за січень–вересень 2009р. порівняно з відповідним періодом минулого року знизилися на 18,3%, у т.ч. на продукцію рослинництва та тваринництва. Водночас зросли ціни на худобу та птицю, плоди та ягоди, картоплю, цукрові буряки та цукор. Знизилися ціни на насіння соняшнику, зернові культури, молоко, яйця, овочі.

Нестабільна фінансова ситуація вплинула на ситуацію у **зовнішньоторговельній діяльності**. За підсумками 2008 року високі темпи приросту імпорту товарів поряд з нижчим ростом експорту створили значне негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами, яке становило 126,5 млн. доларів США (за 2007 рік було позитивне у 6,1 млн. доларів). Водночас загальний обсяг прямих іноземних інвестицій на 1 січня 2009 року склав 137,3 млн. доларів США, що на 6,4% більше ніж на 1 січня 2008 року та у розрахунку на одну особу становить 102,3 долара. У 2008 році в економіку області було внесено 17,0 млн. доларів, вилучено капіталу на 3,0 млн. доларів.

Обсяг експорту товарів за січень–вересень 2009р. становив 192,7 млн.дол. США і зменшився порівняно з січнем–вереснем 2008р. на 45,2%, імпорту – 208,2 млн.дол. і зменшився на 54,5%. Від'ємне сальдо зовнішньої

торгівлі товарами становило 15,5 млн.дол. (за січень–вересень 2008р. - від'ємне у 106,1 млн.дол.).

Зовнішньоторговельні операції область здійснювала з партнерами з 93 країн світу.

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювались до Російської Федерації, Німеччини, Польщі, Чеської Республіки, Казахстану, Молдови та Іраку. Найбільшу питому вагу у загальному обсязі імпорту мали Німеччина, Польща, Китай, Республіка Корея, Туреччина, Нідерланди, Російська Федерація.

Основу товарної структури експорту області складали електричні машини та обладнання, молоко та молочні продукти, полімерні матеріали та пластмаси, деревина та вироби з деревини, керамічні вироби. В товарній структурі імпорту переважали полімерні матеріали та пластмаси, механічні пристрої, вироби з чорних металів, електричні машини та обладнання.

Актуальним залишалось питання стабілізації **цінової ситуації**, адже зростання споживчих цін за 2008 рік становило 22,7%, по Україні – 22,3 відсотка. Органами місцевого самоврядування та виконавчої влади запроваджено систему комплексного контролю за ціноутворенням. З цією метою створені обласна, районні та міські робочі групи, які здійснювали виїзний контроль підприємств торгівлі усіх форм власності у населених пунктах області на предмет дотримання ними вимог законодавства щодо ціноутворення, оподаткування, правил торгівлі, якості та безпечності товарів.

За січень–вересень поточного року **ціни на споживчому** ринку області підвищились на 9,2 відсотка.

Продукти

харчування та безалкогольні напої подорожчали на 6,8 відсотка.

Суттєвого підвищення (на 64,4%) зазнали ціни на цукор; на 13,9–22,8% зросли ціни на олію, масло, рибу та продукти з риби, кондитерські

вироби з цукру, безалкогольні напої. Знизились відносно початку року (на 3,8–16,1%) ціни на молоко, сири, фрукти, сало, овочі. Але найвідчутніше подешевшали яйця – на 26,3 відсотка. Алкогольні напої та тютюнові вироби стали дорожчими на 39,5%, з них тютюнові вироби – на 75,4 відсотка.

У сфері охорони здоров'я ціни підвищились на 19,7%, при цьому суттєво подорожчали діагностичні та консультативні послуги (на 23,9% та 26,5% відповідно); ціни на фармацевтичну продукцію зросли на 19,9 відсотка.

За рахунок зростання цін на паливо і мастила (на 56,5%), а також на перевезення залізничним пасажирським транспортом (на 18,7%) транспортні послуги в цілому подорожчали на 19,9 відсотка.

На 3,9–13,3% збільшилися ціни (тарифи) на послуги зв'язку, відпочинку та культури, ресторанів та готелів, предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств та зайнятих у фізичних осіб-підприємців) за вересень 2009р. порівняно з вереснем 2008р. зросла лише на 4% і становила 1541 грн., що перевищує розміри державних соціальних гарантій.

Збільшення рівня заробітної плати відбулось у більшості видах економічної діяльності від 3,1% у промисловості до 20,4% у сільському господарстві та пов'язаних з ним послугах. Водночас, зменшення рівня заробітної плати спостерігалось у галузях будівництва, транспорту та зв'язку, готельному і ресторанному бізнесі та у сфері операцій з нерухомим майном. Найбільше зменшення рівня заробітної плати – 22,1% відбулось у будівництві.

Середній розмір оплати праці в усіх регіонах області був вищим за прожитковий мінімум для працездатної особи, разом з тим лише у 5 з них заробітна плата перевищила середню по області, а саме - у містах Нетішині, Хмельницькому, Славуті, Шепетівці та Шепетівському районі. Найнижчий рівень заробітної плати (1132 грн.) спостерігався у Теофіпольському районі, що складає 73% від середньообласного рівня заробітної плати.

Реальна заробітна плата, яка залежить від зростання цін на товари та послуги, у вересні 2009р. порівняно з вереснем 2008р. зменшилася на 9,6%, порівняно з серпнем 2009 року – зменшилась на 2,7%.

Станом на 1 січня 2009 року заборгованість з виплати заробітної плати працівникам підприємств області складала 16,5 млн. гривень, що на 0,6% більше ніж станом на 1 січня 2008 року.

Заборговано працівникам економічно активних підприємств – 5,8 млн.грн., підприємств банкрутів майже 10 млн.грн.

Упродовж січня–вересня 2009р. загальна сума **заборгованості із виплати заробітної плати** зросла на 22,8%, або на 7,1 млн.грн. і на 1 жовтня поточного року становила майже 23,6 млн.грн..

Основна частка боргу на початок жовтня 2009р. не виплачена працівникам промисловості (56,1% загальної суми заборгованості), будівництва (19,5%) та сільського господарства (7,2%), в регіональному розрізі – працівникам підприємств м.Хмельницького (23,1%), Полонського району (22,7%) та м.Шепетівки (15,1%).

Збільшення загальної суми заборгованості зумовлено головним чином зростанням боргів працівникам **економічно активних підприємств**.

Впродовж звітного періоду здійснювався постійний облік та моніторинг **регіональних і цільових програм**, які знаходяться на контролі обласної ради

Особливої уваги та кропіткого аналізу заслуговує щорічний

моніторинг виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Хмельницької області, який є аналітичним посібником в роботі кожного депутата.

Забезпечення надання високоякісної і доступної кваліфікованої медичної допомоги, продовження технічного переоснащення закладів охорони здоров'я з метою створення сучасної матеріально-технічної бази для впровадження нових ефективних методів профілактики захворювань, діагностики та подальшого лікування хворих залишається пріоритетним напрямком діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади.

У 2008 році діючі цільові програми розвитку медичної галузі профінансовано з обласного бюджету на суму 32,7 млн.грн, що на 8 млн.грн більше ніж у 2007 році, та незважаючи на поширення фінансово-економічної кризи у 2009 році медична галузь залишається пріоритетною у фінансуванні.

У 2008 році в рамках виконання **Міжгалузевої обласної комплексної програми «Здоров'я нації 2002-2011»** за кошти обласного бюджету придбано обладнання, медикаментів та виробів медичного призначення на загальну суму майже 28 млн. грн., частина яких передано в райони області. Протягом жовтня-грудня 2008 року було придбано: реаніmobіль для обласного центру екстренної медичної допомоги та медицини катастроф, реаніmobіль для обласної дитячої лікарні, 7 санітарних автомобілів для пунктів швидкої медичної допомоги, 10 дизельгенераторів для 7 обласних медичних закладів. Також закуплено 7 апаратів ультразвукової діагностики, 3 фіброгастроскопи, 1 бронхоскоп, 7 електрокардіографів, рентгенодіагностичний комплекс, 6 апаратів «штучна нирка», сучасний ангиографічний апарат для обласної лікарні та інше обладнання.

За 9 місяців поточного року Програму профінансовано на 13 млн.грн, що дозволило закупити вироби медичного призначення на загальну суму 4,7 млн.грн, в тому числі матеріалів для проведення гемодіалізу – на 300 тис. грн.; обладнання – на суму

майже 8,3 млн.грн. Поповнено парк санітарних автомобілів на 6 штук, в тому числі по одному для пунктів швидкої медичної допомоги в сільській місцевості Дунаєвського, Новоушицького та Полонського районів, придбано 2 легкових автомобілі для Хмельницького обласного тубдиспансеру та Славутської туберкульозної лікарні. Дооснащено відділення анестезіології та інтенсивної терапії районних лікарень Віньковецького, Летичівського, Полонського, Ізяславського, Чемеровецького районів та лабораторії Хмельницької обласної дитячої лікарні та центральних районних лікарень Деражнянського, Ізяславського та Полонського районів анестезіологічно-реанімаційними наборами, комплектами реанімаційного обладнання та лабораторним обладнанням на загальну суму майже 2,8 млн. гривень.

Крім цього, в рамках даної Програми у січні поточного року відкрито стаціонарне відділення аритмології в обласному кардіологічному диспансері та стаціонарне відділення обласного Центру профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІДом на 30 ліжок на базі обласної психіатричної лікарні № 1. До

кінця 2009 року планується відкрити відділення цереброваскулярної патології на базі нового корпусу обласної лікарні.

За останні два роки на виконання заходів **Обласної програми «Здорова мати – здорова дитина» на 2006 – 2010 роки** проведено значне оснащення та дооснащення родопомічних і дитячих медичних закладів сучасною апаратурою та обладнанням. З обласного бюджету виділено більше 9 млн.грн. для придбання медичного обладнання та поліпшення медикаментозного забезпечення стаціонарного лікування хворих, зокрема: обласному центру жіночого здоров'я, Хмельницькому перинатальному центру, міським дитячим закладам, що виконують функції обласних та районним закладам охорони здоров'я. Підсумком виконання заходів Програми у 2009 році стане введення в експлуатацію сучасного відділення екстрагенітальної патології на базі нового корпусу обласної лікарні.

Проблема захворювання на туберкульоз не залишається поза увагою депутатського корпусу. Незважаючи на обмежений фінансовий ресурс обласного бюджету, **«Обласну програму протидії захворюванню на туберкульоз у 2007-2011 роках» у 2009 році** у поточному році профінансовано в розмірі 2 млн.грн, що більше ніж у 2008 році на 400 тис.грн. Для проведення сучасних методів діагностики придбано універсальну рентгендіагностичну систему для Хмельницького обласного протитуберкульозного диспансеру та рентгенфлюорографічний апарат для Старокостянтинівської центральної районної лікарні.

Також вишукано можливість продовжити фінансування **Обласної Програми «Репродуктивне здоров'я населення Хмельницької області» на період до 2015 року»,** заходи якої спрямовано на покращення демографічної ситуації в області. Кошти обласного бюджету у розмірі 200 тис. грн. спрямовано на закупівлю виробів медичного призначення.

Сучасне українське село витримує найбільші випробування у процесі ринкових перетворень в державі і заслуговує на своєчасні та якісні медичні послуги. Шляхи вирішення багаторічних проблем охорони здоров'я сільського населення, зокрема низької

доступності первинної медико-санітарної допомоги, недостатньої мережі закладів охорони здоров'я, що надають первинну медико-санітарну допомогу на засадах сімейної медицини та незадовільного матеріально-технічного забезпечення сільських закладів охорони здоров'я визначено в **«Обласній програмі розвитку охорони здоров'я сільського населення Хмельницької області на 2009-2011 роки»**, яку затверджено рішенням вісімнадцятої сесії обласної ради. На виконання заходів Програми у поточному році відкрито пункти швидкої медичної допомоги при Михайлівській амбулаторії загальної практики сімейної медицини Ярмолинецького району та при Жванецькій дільничній лікарні Кам'янець-Подільського району. Проводиться робота щодо покращення умов функціонування закладів охорони здоров'я в сільській місцевості, а саме: газифіковано 2 сільські дільничні лікарні, 2 амбулаторії та 7 ФАПів; проведено капітальний ремонт 9 фельдшерсько-акушерських пунктів, реконструйовано 1 лікарську амбулаторію, переведено в нові приміщення 8 ФАПів та упорядковано умови в 3 дільничних лікарнях, 7 лікарських амбулаторіях та 35 ФАПах. У закладах медицини в сільській місцевості впроваджуються енергозберігаючі технології, зокрема проведено заміну на склопакети більше 500 вікон, використовуються енергозберігаючі електролампочки, в окремих закладах Ізяславського та Новоушицького районів проводиться підготовча робота щодо переведення закладів на електроопалення.

Крім того, з метою забезпечення інсуліном у повній мірі інсулінозалежних хворих з обласного бюджету виділено 15,5 млн грн, що вдвічі перевищує видатки минулого року.

В даний час на контролі обласної ради знаходиться 10 Програм, направлених на розвиток освітянської галузі. Протягом 5 скликання обласної ради затверджено 4 програми даної галузі, напрямками і заходами яких стали - модернізація галузі, зокрема використання новітніх технологій, оновлення стандартів змісту освіти.

Системна та цілеспрямована робота органів місцевого самоврядування та виконавчої влади з талановитою та обдарованою молоддю в рамках **Обласної програми роботи з обдарованою молоддю на 2008-2010 роки** значною мірою забезпечили якісні показники незалежного

зовнішнього оцінювання 2008-2009 навчального року. За підсумками Міністерства освіти й науки України Хмельниччина посіла почесне десяте місце серед усіх регіонів. Для підтримки та розвитку творчого потенціалу нації в обласному центрі понад 30 дітей отримують стипендії міського голови, а в Шепетівському районі стимулюються не лише учні, а й кращі педагоги.

Сьогодення вимагає і від дошкільної освіти поглибленого розвиваючого навчання. Адже дошкільнят у нас більше. І нині дошкільну освіту здобувають в області майже 38,8 тис. дітей, це на тисячу більше ніж у минулому році.

Головною складовою старшої загальноосвітньої школи залишається профілізація навчання — основа майбутніх професійних знань. Реалізація заходів діючої з 2008 року «Програми впровадження профільного навчання у

навчальних закладах Хмельницької області на 2008-2010 роки» забезпечує впровадження державних стандартів освіти у 2010 році, зокрема: перехід на 12-річний термін здобуття повної загальної середньої освіти та широку профілізацію освітнього процесу на рівні старшої загальноосвітньої школи.

Успішно реалізуються завдання Програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці області на 2006-2010 роки». Загальноосвітні школи I-III ст. стовідсотково забезпечені навчально - комп'ютерними комплексами, продовжується оснащення ЗОШ I-II ступеню. Майже половину загальноосвітніх шкіл області всіх ступенів підключено до мережі Інтернет. Створення локальної комп'ютерної освітньої мережі області дасть змогу здійснювати управлінську діяльність у галузі освіти на новому якісному рівні та стане гарним підсумком виконання даної Програми у 2010 році.

Якість освіти передбачає не лише якість знань, а і якість дитячого здоров'я. Навчити дітей бути здоровими, закріпити позитивний імідж здорового способу життя з малечку і на все життя - завдання «Обласної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки».

У 2009 році кошти обласного бюджету спрямовано на проведення обласних спортивних заходів, участь у державних змаганнях, утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл, школи вищої спортивної майстерності, обласного центру «Інваспорт», Центру олімпійської підготовки, обласного центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», обласного відділення Національного Олімпійського комітету. Знову хочеться згадати досягнення спортсменів Хмельниччини - учасників і золотих призерів Олімпійських ігор 2008 року у Пекіні і те, що за кошти обласного бюджету надано фінансову підтримку спортсменам.

Надзвичайно актуальним у 2009 році залишалось питання оздоровлення дітей шкільного віку. Щорічно проведення оздоровчої кампанії фінансується з обласного бюджету, в 2009 році на ці потреби було виділено 1,9 млн. гривень.

Враховуючи те, що гостро стоїть питання збереження стаціонарних оздоровчих закладів, недопущення їх ліквідації, відчуження та перепрофілювання,

депутати обласної ради затвердили в квітні 2009 року, на двадцять першій сесії обласної ради **«Програму відпочинку та оздоровлення дітей Хмельницької області на період до 2013 року».**

Програмою передбачено суттєво

нові заходи, зокрема: проведення щорічної інвентаризації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку та розробка Порядку відбору та направлення дітей у дитячі заклади оздоровлення та відпочинку за кошти обласного бюджету, який також передбачає охоплення оздоровчими послугами обдарованих дітей, переможців конкурсів та відмінників навчання. Реалізація заходів Програми забезпечить стабільну діяльність і розвиток мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, здешевлення вартості оздоровчих путівок, підвищення якості надання оздоровчих послуг та збільшення кількості дітей, охоплених організованими формами оздоровлення та відпочинку.

На особливому контролі обласної ради знаходиться Обласна Програма «Шкільний автобус» на 2004-2012 роки. На двадцять третій сесії обласної ради прийнято рішення щодо внесення змін до зазначеної Програми, які стосувались подовженню терміну дії Програми до 2012 року,

ефективного використання технічних засобів, а саме здійснення перевезення учнів до місць зовнішнього незалежного оцінювання, до спортивно-культурних та мистецьких закладів районів області. Незважаючи на обмежений фінансовий ресурс обласного бюджету 2009 року депутати обласної ради винайшли можливість продовжити фінансування даної програми в необхідних обсягах. Станом на 1 червня 2009 року за кошти обласного бюджету придбано для потреб 18 районів області 18 автобусів марки «I-YAN» (25 посадочних місць) Запорізького автозаводу на суму 3474,9 тис.грн, що майже у два рази більше ніж витрачено на закупівлю 20 шкільних автобусів марки «Газель» у 2008 році. На закупівлю ще двох автобусів марки «ЧАЗ» (25 посадочних місць) Чернігівського автозаводу для Білогірського та Теофіпольського районів, передбачено додатково 329 тис.грн. при внесенні змін до обласного бюджету на 2009 рік. За рахунок коштів обласного бюджету придбано 63 нових автобуси, в тому числі за період п'ятого скликання - 54 одиниці. На теперішній час оновлений парк шкільних автобусів, придбаних за рахунок коштів бюджетів всіх рівнів, складає 62% від загального парку шкільних автобусів (245 одиниць).

В період спаду економічної активності стає ще більш актуальним питання зайнятості населення та виплати заробітної плати працюючим області. За звітний період 2008-2009 років депутатами обласної ради внесено суттєві

зміни та доповнення до **«Програми зайнятості населення Хмельницької області на 2008-2009 роки»** та **«Програми підвищення рівня заробітної плати працюючим Хмельницької області на 2006 – 2010 роки»**. З метою збереження трудового потенціалу на підприємствах роботодавцям області запропоновано вишукати можливість щодо виплати застрахованим особам допомоги як частково безробітним, а також проводити перепідготовку або підвищення кваліфікації працівникам, котрим загрожує звільнення у зв'язку з тимчасовим припиненням виробництва або перепрофілюванням підприємства.

На контролі органів місцевого самоврядування перебуває **Комплексна програма соціального захисту населення на 2007-2010 роки**. Інформація про хід її виконання щорічно заслуховується на сесії обласної ради. Рішенням вісімнадцятої сесії обласної ради затверджено положення про

проведення конкурсу соціальних проектів, що сприяло залученню громадських організацій, благодійних фондів, юридичних осіб до участі в наданні соціальних послуг. Програму доповнено заходами стосовно вирішення питань соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі. Обсяг фінансування заходів Програми щорічно збільшується. У 2009 році в обласному бюджеті передбачено 4,5 млн.грн., що на 0,7 млн. грн. більше ніж у 2008 році. Фінансова підтримка з обласного бюджету дає змогу покращити перебування малозахисених верств населення у будинках-інтернатах, 28-ми територіальних центрах соціального обслуговування інвалідів, пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян, Центрі реабілітації бездомних «Промінь надії» у м. Хмельницькому та Центрі нічного перебування бездомних громадян та соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі у м.Шепетівка.

Продовжується робота щодо забезпечення необхідних соціальних гарантій людей з обмеженими фізичними можливостями. В рамках **Обласної програми забезпечення безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до об'єктів житлового та громадського призначення на 2008-2011 роки** облаштовано майже 9 тис. діючих об'єктів та 58 об'єктів, які здано в експлуатацію у поточному році, для безперешкодного доступу до місць загального користування інвалідів -

колясочників та вільного пересування інвалідів з фізичними вадами в житлових та побутових приміщеннях, громадських місцях та транспорті. У 2008-2009 роках на зазначену мету спрямовано 152 тис. грн. з обласного бюджету.

Значна увага приділяється органами місцевого самоврядування та виконавчої влади соціальному захисту дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування. З обласного бюджету щорічно фінансується **«Програма подолання дитячої безпритульності та бездоглядності в Хмельницькій області на 2006-2010 роки»**, так у 2009 році в обласному бюджеті на виконання заходів даної Програми передбачено майже 900 тис. грн. Відбулись позитивні зрушення щодо зменшення на вулицях області

кількості безпритульних дітей, у поточному році дітей даної категорії виявлено на 15,8% менше ніж у 2008 році.

Більш детально шляхи вирішення проблеми подолання дитячої безпритульності та бездоглядності визначено у затвердженій на двадцятій сесії обласної ради **«Цільовій соціальній програмі реформування системи закладів для дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у Хмельницькій області на 2009-2017 роки»**, зокрема: створення закладів нового типу з формами проживання та виховання дітей наближеними до родинних – будинків сімейного типу та прийомних сімей.

На теперішній час в області функціонує 13 будинків сімейного типу та 70 прийомних сімей, в яких виховується 210 дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, в тому числі у поточному році створено 1 дитячий будинок сімейного типу і влаштовано до нього 6 дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, і 6 прийомних сімей, в яких виховується 14 дітей вказаної категорії. В області сформовано банк потенційних усиновителів, опікунів та прийомних батьків, 49 сімей пройшли навчання з виховання прийомних дітей. Результатом копіткої праці стало забезпечення реінтеграції двох діток із будинку сімейного типу в біологічну родину, до речі - це перший приклад в державі.

Заходи вище зазначених Програм посилено заходами **«Програми підготовки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – випускників інтернатних закладів, до самостійного життя на 2008-2011 роки»**, які передусім

спрямовані на здійснення подальшого соціального супроводу дітей сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування у доросле життя, забезпечення їх житлових та майнових прав. За кошти обласного бюджету 61 дитині оформлено спадкове майно, а за рахунок коштів місцевих бюджетів Кам'янець-Подільського району для 9 дітей-сиріт придбано житло. Кошти обласного бюджету також спрямовувались на забезпечення діяльності обласного притулку для дітей та центру соціально-психологічної реабілітації

для дітей «Щасливе дитинство» у м.Полонне, соціального гуртожитку та обласного соціального центру матері і дитини у смт Чорний Острів.

Житлово-комунальне господарство – це важлива соціальна галузь, яка суттєво впливає на розвиток економічних взаємовідносин у державі, водночас залишається найбільш технічно відсталою галуззю економіки з багатьма проблемами. Саме для вирішення проблем даної галузі депутатами попереднього скликання затверджено **«Програму реформування та розвитку житлово-комунального господарства Хмельницької області на 2003-2005 роки та на період до 2010 року»**, а депутатами п'ятого скликання дана Програма розглядалась та удосконалювалась тричі. У 2008 році, в рамках виконання даної Програми за рахунок коштів обласного бюджету (2,1 млн.грн) поповнено парк сміттевозів на 13 одиниць для районів області.

Пріоритетним напрямком фінансування Програми у 2009 році депутатами обласної ради визначено проведення реконструкції та ремонту вулично-дорожньої мережі міст обласного значення та населених пунктів районів області, на що в обласному бюджеті передбачено майже 26 млн.грн. Відновлено асфальтобетонне покриття та нанесено дорожню розмітку вулиць Старокостянтинівське шосе та Західно-Окружна (17тис.кв.м та 12тис.кв.м) відповідно та продовжується капітальний ремонт вулиць Кам'янецька та Вінницька у обласному центрі. В місті Кам'янець-Подільський закінчено капітальний ремонт асфальтобетонного покриття вулиці Заводської, продовжується капітальний ремонт вулиці Чехова. В м. Старокостянтинів проведено реконструкцію під'їзної дороги до житлових будинків по вулицях

Миру та Франка.

На реконструкцію, капітальний та поточний ремонт вулично-дорожньої мережі населених пунктів районів області передбачено половину від загальній сумі фінансування Програми. Проведено капітальні ремонти вулиць Вокзальна в Ізяславі,

Грушевського та Шалом-Алейхема в Деражні, Уральських танкістів у Волочиську. Проводиться реконструкція вулиці Грушевського в м. Красилів.

Велика увага з боку органів місцевого самоврядування та виконавчої влади приділяється вдосконаленню реалізації державної **культурної**

політики, збереженню та відродженню нематеріальної культурної спадщини краю, розширенню інформаційних функцій бібліотек. В області діє 5

цільових програм щодо паспортизації об'єктів культурної спадщини, розвитку краєзнавства, розвитку туризму, поліпшення кінообслуговування та поповнення бібліотечних фондів, разом з тим, процеси повноцінного забезпечення галузі не набули необхідного динамізму. Саме для збереження і розвитку мережі закладів

культури і мистецтва області, організації її матеріально-технічного забезпечення на 17 сесії обласної ради було затверджено **«Обласну програму розвитку культури на період до 2012 року»**. Заходи програми спрямовано на забезпечення реалізації державної пам'яткоохоронної та музейної політики, посилення ролі бібліотек як інформаційних центрів регіонів, збереження та розвиток народних художніх промислів.

Продовжуючи тематику культурного розвитку, слід також зупинитися на проведеній роботі щодо створення умов рівного доступу населення до кінопослуг в територіальному та соціальному аспектах. В рамках діючої **«Обласної програми поліпшення кінообслуговування населення Хмельницької області на 2008-2012 роки»**, яка щорічно фінансується з обласного бюджету (2008 рік – 1395,3 тис.грн; 2009 рік – 915,0 тис.грн) 17 районів області забезпечені пересувними відеокomплексами для обслуговування сільського населення, надаються безкоштовні послуги щодо перегляду кінофільмів, в тому числі національної тематики, ветеранами війни і праці, інвалідами, дітьми сиротами та дітьми з багатодітних сімей. Фонди кіновідеопрокату Хмельниччини в числі найбільших в державі і тільки в нашій області збережено і відновлено кінофільми 70-50 річної давнини.

Складовою частиною культурного життя суспільства також можна назвати футбол – найпопулярніший та найулюбленіший вид спорту, якій охоплює усі верстви населення. З метою відновлення престижу футболу депутатами обласної ради на 18 сесії обласної ради затверджено **«Цільову комплексну програму розвитку футболу у Хмельницької області на 2009-2013 роки»**.

Хмельниччина не стоїть осторонь проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу та з приводу цього на 17 сесії обласної ради затверджено **«Обласну цільову Програму підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу Хмельницької області»**, заходи якої спрямовано на організацію в області культурного дозвілля туристів та гостей Чемпіонату, а змонтований великий телеекран в м. Хмельницькому створить для всіх вболівальників атмосферу футбольного свята.

Шановні депутати!

Подальша діяльність обласної ради повинна стати спробою нейтралізувати негативний вплив суспільно-політичних подій на розвиток української економіки та умови життя жителів територіальних громад Хмельницької області. В основі концепції діяльності обласної ради п'ятого скликання й надалі повинна бути людина, її добробут і рівень життя.

Проблем в області чимало, і серед них є такі, що потребують невідкладного узгодження і широкого обговорення.

Задавна проблема села – безробіття, яке має коріння в економічних, соціальних та демографічних проблемах. Значні масштаби „тіньової” економіки, що приводить до несплати платежів до соціальних фондів і несплати податків. Необхідно приділити увагу питанням екології, вирішувати питання енергозбереження, налагодити постійну дію в області такого інструменту як інвестування.

Спільними зусиллями забезпечити продуктивну зайнятість усіх працездатних членів територіальних громад, підтримати підприємницьку активність мешканців області, забезпечити соціальну спрямованість енергетичного ресурсу нашого краю, розв'язати проблеми регіональної політики, вирішення всього комплексу завдань ринкових перетворень, розвитку духовної сфери.

Подоланню зазначених проблем сприятиме ефективне координування роботи обласної ради та активна співпраця депутатського корпусу, місцевих органів влади.